

THESES PHILOSOPHICAE,

Quas adjutorio numinis Adolescentes

Pro Magisterii Gradu,

In publico Academia Regia Aberdonensis asce-

terio 15. Kalen. Auguf. i. 22. Iulii, 1622.

Horis pomeridianis sustinebunt.

PRÆSIDE ALEXANDRO LVNANO

Nomina Propugnatorum.

ALEXANDER	SOPHOCARDIVS.
ANDREAS	WALTERVS.
GEORGIVS	GORDONIVS.
GILBERTVS	SOPHOCARDIVS.
GVLIELMVS	COMINÆVS.
IOANNES	ELPHINSTONIVS.
IOANNES	LVNDÆVS.
MICHAEL	ELPHINSTONIVS.
PATRICIVS	FORBESIVS.

PL. sh. 6 N° 6

ABERDONIIS,

Excudebat Eduardus Rabanus,

Univerſitatis Typographus.

ANNO DOMINI 1622.

Amplissimo, Nobilissimoq; Viro, Patri
in Christo Reverendiss. *PATRICIO* Episcopo

ABERDONENSI, Consiliario in supremâ Curiâ Scoticanâ
Dignissimo, Regiæ Universitatis Aberdonensis Cancellario meritissimo,
Domino à Corje, &c.

VÆ temeritatem ambitiosam (Reverendissime in Domino) detertere potuisse videbantur, cum nominis tui ac virtutum divinarû, prudētia, pietatis, eruditionis inaccessæ splendor, tum illustrissima cathedræ gloria, eadē nos audaciæ nostræ argumenta interpretati: Quippe nec fulgores illos ab umbris nostris tantillum obscurari, sed has quā maximē ab illis illustrari; nec amplitudini exilitatem derogare, sed contra tua nos dignitate fretos gradum facere ad non mediocrem nostræ tenuitatis exaltationē, posse rebamur. Memoria simul beneficiorû, iis accumulatorum, quibus nos æterno sacramēto ligati, affectus accendebat. Et enim Tuis Ecclesiæ præfidiis tuta, & non modo necesse labiorum cœlesti ubertim rigata, sed & moribus vitâq; integerrimâ, auctoritatem Ordini venerando quantâ pote quicquam conciliante, emolumentū ingens nacta est: Per te præcipue Mater alma reviviscit Academia, sibiq; talem, qualis nuper Theologica facta est, professionum ceterarum, quas illa juxta & patria jamdiu flet intermortuas, restitutionē vix tandem, seraim, spondere audet: Nec tuis minimē auspiciis suam καθήκους nosster debet αἰξίωσιν: Nec in nos ipsos privatim plurima ex illo benignitatis fonte nō redundarunt, quos ad studia, excellentissimâ præsentia, privatas etiam ἐμιλησας cohonestante subinde inflāmaueras. Quidni igitur istuc, quod possumus, vigiliarum ἀποσπασμῶν, eo saltē nomine, quod Oceani Stagyritici guttula sit, cōmendandum velut apophoreta καὶ ἀναθήματι, sanctissimi amoris atque animi Tibi de Ecclesiâ, Academiâ, Præceptore, nobis tam præclare meritò devotissimi, monumētum damus. Accipias modo, Heros maximē, ἑμμελὶ μετιδοῦναι: nobis porro favoris auram aspires, studiisq; nostris vitam inspiret supplex oramus,

VALE.

A T. DEDITISSIMI,

A. G. I. M. P.

THESES GENERALES.

SCIENTIA in quam natura propendit omnes, perfecta reperitur in viatorum intellectu: quanquam baud ultra sensibus innexo datum, quam ut rerum τὰ πρῶτα sub quibus interim ignota latent essentiae, delambat. Est ea vero nec ἀναμνηστικὴ nec specierum, vel deudatio, quas ab Ideâ nascentibus impressas obleverint corporeæ sordes à docente facta; vel infusio ab Intelligentiâ obtuente: sed ipsummet objecti οὐσιώμα complexum, Verbum Mentis ab Intellectu possibile formatum: Actus, ὁμοίωμα actuale, habitus habituale, expressum, vivum, non specierum (ut Thomistis placet) compositarum ordinatio.

2 Cum tribuat habitus facilitatem neutiquam ad plura, quam in qua tendit, à quo progignitur, actus; sint vero, sicuti objectum formale Quod & Quo, actus quoque speciei diversi, quo percipere fit ut habitus apodixè primâ vel finitione, pseudoraptemasi falsive, definitionibus fides possit habeatur: Scientiam totalem liquet, simplicem unumque speciei habitum non esse: contra eosdem Rev. imprimis q. 4. proæm.

3 Ordine tamen una est Ea quæ de genere uno sive κατὰ γένος, sive κατὰ εἶδος, cunctisq; apbaretosis ejusdem speciebus per principia syngenea vel ab inuicem, vel à quibusdam primis pendentia demonstrat passionem; Vt Scientiarum Distinctionis atque Unitatis (quæ vehementer Philosophos exercet) causa propria sit, Objectionem in esse objecti scibilis, seu, Conclusiones quatenus à talibus principiis necessaria conditio, apbaretosis à materia singulari, sensili, intellectuili; Scientia deniq; Totalis, scientiis singularium conclusionum nil præter Ordinem, cumq; à natura rerum quarum illa ὁμοίωμα est nisi quando metobdo opus indagatrice, desumptum super-addat. De Theoretica sermo: practicam unam, Objectum unum finisq; constituit, Etenim

4 In intellectu adepto triplice cui obijcitur τὸ ὄν, τὸ ποσὶ καὶ ῥεῖον, τὸ γέννησον Scientia triplex, theoretica, practica, poetica essentialiter à se invicem objecto primò, proximè sine divisa: Siquidem est finis theoretica (quæ si Totalis, Philosophia) non alius quam scire, practica praxin operationem τὴν ὀρεκτικὴν, à se καὶ καθόλου, καὶ κατὰ μέρος & cognitâ & excitatâ, conspirante (sicut omnis ad actus exercitium) voluntate dirigere quoad bonitatem moralem: poetica, poiesin operationem externam facultatis loco motivæ sive derelinquitur opus, cum propriè poiesis; sive non, cum praxis Aristotelis quadam, quoad rectitudinem artificialem.

5 *Prima trimum Philosophia, Metaphysica: cuius objectum τὸ ἐν ᾧ ὄν, καὶ χωρὶς αὐτοῦ.* Met. ε. α. κ. ζ. Nempe nec ens omne ὁπποσούτῃ; (in quem errorem inducere *Mirandulam* illa Met. κ. δ. διὸ καὶ τὴν φύσιν, καὶ τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην μέγα τὸ σοφίας εἶναι Σέβεν) nec Ens quoddam particulare DEVS, ut censuit Alpharabius, Spiritus, Substantia creata: sed Ens in communi, utpote cuius, analogi quantumvis, ac nullam adeo praterquam inferiorum eamque totam importantis rationem Conceptus esse queat unus, saltem καὶ αὐτῷ modis nimirum per se & in alio expresse non conceptis. Vaquez disp. 1. cap. 2. Nimirum hoc pacto ab omni secretum materia reperitur in DEO, Mentibusque: quæ ut principia prima, causæque entium bonitatis, pulchritudinis, cæterarumque passionum, ita nobilissima subiecti pars, quæ sublata Scientia tota collabitur. Neq. v. Scientia procedenda; quæ pro Intelligentis, quinta pro DEO, in quibus nihil homo naturalis penetrat, cuius simile ac veluti imago rebus dependentibus haud exprimitur: Ut huc demum pertineant non modo prima causarum omnium genera, quæ entis ut entis modi quidam, sed & Ens omne quæ suprema nonnulla communissimaque attributa, & ab aliis tractata disciplinis includit. Ac quandoquidem est sapientia eminenter, & intelligentia & scientia (utramque formaliter esse quævis habitum impossibile) ipsius interfuerit, tum axiomata cunctarum communia scientiarum, tum propria singularia principia, seu conclusiones, medio licet non proprio (impossibile namque) tamen vel communi, vel terminorum evolutione ελεγκτικῶς ἀποδείξαι.

6 *Physica est περὶ τὰ ἐκτὸς ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν κινήσεως καὶ ἡσυχίας ἢ τοιαῦτα καὶ χωρὶς αὐτῶν,* Met. κ. α. ε. α. Sub quo objecto universali particularia infinita homo quæ homo, lapis quæ lapis, &c analogo ratione cæli & subcælestium. Nec vera minus (minus tamen commoda) vox porientium objectum cum Thoma Ens mobile, Alberto M. Corpus mobile, Ant. Andrea & Scorsistis aliis, Substantiam quæ naturalem aut finitam, cum aliis Corpus mixtum, caducum, vel denique naturam.

7 *Mathematica vox duabus scientiis communis, Arithmetica, Geometria: Illius prioris, subtilioris objectum Numerus quæ numerus, cuius τὰ συνθεβηκότα paritatem, imparitatem, additionem, subtractionem, divisionem, multiplicationem, differentiationem, proportionem (imprimis sexagesuplam Astronomicam) radicis extractionem, quadrata, cubica, speculatur. Huius, magnitudo, tum plana, ubi excellit Trigonometria, quod extriangulorum, rectilineorum, & sphericorum solutione (totius Astronomie fonte) vel per Tabulas Canonicas Sinuum, Tangentium, vel Logarithmos, omnis Geometrice fere questionis solutio Logistica pendet: tum solida, ubi princeps ea pars, quæ*

quæ de quinque corporibus mundanis, solis regularibus pyramide seu Tetrædy. Octædron, Icoædron, Cubo, Dodecaedro. Estq; harum propria subalternatio, quæ inferior (sæu Totalis, sæu conclusionis unius) objecto materiali, adeoq; quodammodo essentia, non tamen formali, a superiori discriminatur: utrobiq; namq; ab eodem demonstrationes. Subalternatur Arithmetica Musica, quæ circa numerum soni ut numerum versatur: qualis numerorum proportio, talem sonorum consonantiam esse docet: chordas (e. g.) æquetensas, si habeant proportionem multiplices 1. 2., 1. 3., 1. 4., &c. harmonice consonare. Geometria Optica circa lineam visuale ut lineam: Astronomia circa cæli, motus, orbium, siderum magnitudinem ut magnitudinem tam Sphærica primi motus, quam Theorica Planetarum, cuius Joboles Geographia, Chronologia. Caterum Artes Mechanicæ, licet istarum deposcant *πρωγενῆτι*, haud tamen Scientiæ, nedum subalternata dici merentur.

8 Est Prudentia ἔξις ἀληθῆς μετὰ λόγῳ πρακτικὴ πρὸς τὰ ἀνθρώπων ἀγαθὰ καὶ κακὰ: Alia quæ homo de suo quisq; solius bono, habita simul unde pendet publici ratione, recte consultat (absolutè prudentia dicta divinis descripta Nichomachus;) Alia quæ de domestico, officiis conjugum, liberorum, servorum, (Oeconomica Lib. Oeconomicis) Alia denum quæ de Civili (ejdem præcipuè Nichomachus, fontibus universæ politica, tum vero etiam lib. de Rep. specialiori artificio digesta) Est hæc v. vel in rebus universis & architectonica de legibus, Virtutum præceptionibus, condendis, Nomotheica, quo Romanam quoque hodiernam (priscorum, nullibi nec etiamnum Turcarum alia, quam legum ad causas singulas accommodatio à Iudicibus scriptoribus & interpretibus) revocamus Iuristrud. Scriptarum legum propagationem à Legis factam; Vel in singularibus negotiis, absolutè politica quod qui in his, soli agunt, adeoq; *πολιτικῶς* dicuntur: Quæ vel *βουλευτικὴ* deliberans de belli (pura) administratione, induciis, legationibus, magistratum ordinationibus: vel *δικαστικὴ* judicans quemamodam sint actiones legibus consentaneæ, quibus digna præmiis, pænisve 6. Nic. 7. 8. Hæc omnes seu partes complectitur una specie Φιλοσοφία ἢ πρὸς τὰ ἀνθρώπινα ult. ult. Nicom. Alias Politica, Prudentia. Beatitudo nimirum atque bonum Vnius, Familiæ, Civitatis idem.

9 Alia supersunt Μεθοδοί: harum *συνεργοί*, quarum princeps (ut reliquas cum sobole duas, ortas vel ex longa regionum distantia, sæculorum tractu, vel mutabilibus populi affectibus, ad veritatem haud ita necessarias indagandam, prætereamus) Logica: Hæc habitus ἐμολογικῶς intellectus, ac nec speculativus cujus extra nos principium objecti, practicus, aut poieticus, ut

ex τῶν ἄνω patet, sed Organicus, Practico similimus, cuius Objectum formale Operationes Mentis (omnes sub periculo defectus) Simplex, complexa, discursiva, ut apta dirigi a modis quibusdam & entibus rationis, queis perpetuo, inter rite cogitandum uti sese Sapientes, in actum priorem acie reflexa animadvertebant. Considerat namq; directe dum modos dirigentes & ἀπελαύς & quemadmodum in Scientiis materiae accommodandos, simul eò ipso operationes quæ dirigibiles: Haud secus Politica Praxes quæ dirigibiles, quarum directrices virtutem, prudentiam immediatè speculatur.

10 Est autem Ens rationis (Philosopho ens in anima) quod cum impossibile sit ut extra intellectum existat, inibi nec in alia potentia esse adipiscitur duntaxat objectivum tum demum cum cognoscitur, neque prius, neque post, ex conceptu formali, similitudine rei quæ nulla foras apprehenditur quasi esset resultans. Est utique vera & realis similitudo præsens per quam representata essentia (hæc Ens rationis) in rebus nulla: Capita quatuor figmenta, Privatio, Negatio, Relatio rationis: Per imaginem quandam, una multis, à quibus abstrahitur natura communicabilis (τὸ Genus) menti obijcitur, cum tamen in re nulla vel abstractio, negatio identitatis (est & terminationis intellectus ad multa) nec communicabilitas relatio sed utraque rationis opus ratiocin. atæ. Quamobrem sit: Notio prima res sive realis sive rationis in animo concipiente illam ut in se est, hanc ut absolutum quid fingente: Secunda, Ens rationis ab intellectu formatum rebus quam non habent, sed cuius fundamentum occasionemque, tribuente relationem.

THESES LOGICÆ.

TRIBVNTVR abstracta iis à quibus abstrahuntur non quorum modus significandi diversus ut homo est homineitas, multo minus res significantia alias atque alias, Ebur est Candor; sed quæ utrobique similia conceptu superioris ac inferioris discriminantur Homo est animal; ita tamen ut natura communiori cum singulari jam conjuncta ratio pereat abstractionis: nimirum

Scoto veritatis limæ statuenti in attributione tolli rationem Universalis sese nequicquam opponunt D. D. Conimbricenses. Deinde abstracta tā

γενικά τῷ εἶδει, καὶ τὰ τῆς διαφορᾶς, τῷ τῆς δια-
φορᾶς, τὰ δ' ἀνά τῷ τῆς καὶ τῷ Substantialia falsò; ambonamque
tamen si re idem tamen seu partes principiaque & instar formæ sejuncta de-
signata: Accidentalialia verè Tota ac concreta Metaphysica, Ruvinus de
Præd. prim. Intent. Caterum omnes superiores κατὰ τὸ πρῶτον
μα ἀληθεύοντα κατηγοροῦσιν.

2 Cùm nullo modo Casar sit Alexander, sed ab eodem actû divisus &
ipse totus & totum ipsius καὶ συγγινόμενον, καὶ συμφερόμενον,
constat unam seu numericè seu formaliter in ambobus nullam esse rem. Est
nihilò-jecius in quo summe conveniunt essentiæ duæ simillimæ, quas
absque privata utrisvis nec formaliter eadem, nec essentiali præ-
terquam ex hypothesi existentie singularitate disjuncte, & tanquam
prius, & decimo multiplicationis principio unam atque indivisum, & demon-
strat quod in ambobus esse sit aptum animo concipimus. Ante quem conceptum
concludimus idcirco Vniversale esse nec naturam (τὰ γὰρ ἂν διὰ χαρπετῶ,
περίσματα γὰρ εἴη) Unitate unam in multis essentiali, quicquid Sco-
to affingant; nec suâ ad quam sit indifferens, priorem singularitate ut
rati Fonseca, Soncinas: nec denique conceptum (quantumcu- que ponant
in Okamo præsidii Nominale) formalem: sed ipsammet singulari-
tatem re multam in esse representato unam, determinatum intelle-
ctus dum abstrahit efficientis, dum comparat cognoscentis objectum, inde-
terminatam ad omnem singularitatem realem. Omnia probat Phil. Me-
taph. ζ, ε. ιγ, ις.

3 Eiusmodi duo tantum Vniversalia ex geminâ abstractione: quorum abstra-
hiuntur, ut genus a speciebus, sic ab individuis hæc, licet eadem è quinque
modis τὰ εὐνοπαρχαν categorizata quinque. Genus, ut Genus natu-
ra sub notione ἐν τῷ τι εἶναι soli speciei tribuitur: Sic species individu-
is (quæ ipsa nullis incommunicabilia, constituta in esse individui per unita-
tem singularem, in ipsa fundatam substantiâ, ὅπου γὰρ μὴ ἔχει
διαίρεσιν ἢ μὴ ἔχει ταυτὴ ἐν λέγεσθαι) in quibus, imò plu-
ribusve manet & universalis, si plura possibilia, & perfecta perfectione
individui essentiali, sui totâ. porro geminâ relatione generi tribus ac indi-
viduis dicitur eadem natura sub notione (specie) homonymâ: Differentia
ἢ σοφιστική, ἢ διαμετρική speciei soli qua tali nec ut universalis,
nec particularis, sed media ἐν τῷ ὅποιον τι essentiali, nature

gradus simplicissimus in alios conceptus insolubilis, una cum genere cuius ad certam relati speciem est actus internus nobilior, compositionem rationis tatum, utroq; ex una manero formâ accepto gradu, constituens: proprium ἐν τῷ ἐπὶ οὐ τὶ καὶ ἀντικατηγορεῖται: Secus Accidens commune seu ἐν τῷ ἐπὶ οὐ τὶ seu aliter.

4 Substantia prima decem συγκαταλέγουσιν (Sunt ordinationes conceptuum entis analogata attributionis, proportionis, distincta alia re, alia ratione ratiocinata) est quod à se, haud à subiecto ni prolabamur in infinitum existit, accidentium naturaliter seorsum coherere nequeuntium basis: quæ ratio communis omnibus quidem creatis æternis, mortalibus: non v. & D E O omnes conceptuum limites infinitè transcendente.

5 Quantitas, intensio intrinseca partiumve diffusio: cui dein accidit loco coextendi, commensurari, non penetrari, dividi, continuari à corpore substantiali (aliis omnibus animo semotis conceptu etiamnum formali clausa) non nisi ratione disjungitur auctore Okamo, cap. de qu. cui omnes, (ne quâritate Eucharisticâ labefactatâ, cætera corrumpant accidentia) reclamant frustra Scholastici & Jesuitæ. Germana species una, magnitudo, cuius: (Met. δ. ιγ) σὺν τε καὶ τὸ μὲν ἐστὶ ἐν, τὸ δ' ἐπὶ δ' ὅ, τοδ' ἐπὶ τῇ α. Numerus altera: Vnitas ordinatis unitatibus adjecta, in mente formaliter, materialiter in corporibus, quorum in se tametsi causa nulla, ob quam hoc potius primum secundumve, tamen intellectus unitates ut potentiam & actum comparans, in unum jungere potis est. Omnis quippe ordinata multitudo Vnitas. Quanta per accidens Tempus, Motus τῷ ἐκείνῳ διαγερτὰ εἶναι ὧν ἐστὶ ταυτα παθῇ. Met. ibid.

6 Est Relatio formaliter ens reale, idem cum fundamento, cui illa, nil absolutum in esse absoluti constituens sine mutatione advenit, abscedit, alioquin infinite totius orbis singulis momentis mutationes: cæterum ὅστις, rei absolute intrinseca ut terminum extrinsecum rem pariter absolutam, actualemque respiciens, sic candidum seipso tale quale aliud, simile demum cum terminum coexistentem intuetur. Fundamentum v. triplex: Vnitas, multitudo: Actio, passio (quanquam harum principia potius fundamenta, ipsa fundandi rationes:) mensurabilitas, scibilitas, &c seu anonymum eorum ad quæ, neuiquam ipsa nisi ratione relata, referuntur alia, potentiariam obiecta, mensurabilia. Relatio, nullam extra Fundamentum sortita realitatem haud fundat aliam: licet & hic Scoto, ni abripi metueremus in infinitum, non invite fidem habituri. Loquimur de predicamentali, quæ pura puta nil absoluti involvat, non Transcendent. aliâve quacunque κατὰ τὸ λέγεσθαι, à qua quod absolutum, ut sincera fiat relatio, refecandum.

7 Sunt voces omnes κατὰ Σωθ' κ' λ' ac conceptum ἐνουαίης signa immediata, rerum suppositiva, conceptuum manifestativa: Simplicium quidem, Nomen & Verbum, utrumq; & rectum & finitū illud etiam infinitum equipollens negatio omnis entis, non entis affirmativa. Eadem principia compositiorum, sive enunciationis cui perpetuo Nomen subiectum, attributum formale Verbum, non solum in re syncretizematum (etiam, atque) copulans, verum se cum attributo materiali, ut unum totum per modum actionis exercitae subiecto coniungens. Etenim enunciationis formale, cuius nota Verbum, est non ipsius ut objecti apprehensio vel una totius, vel gemina duarū partium, sed earum compositio vel divisio, actusve iudicii componentis vel dividētis: Quod quidem rei sive existentis sive non conforme, difforme, enunciationē veram, falsam & τὸ ὁμολογούμενον & essentia eandē, cum modo, (tametsi nil intellectu nisi sub ratione veri dicere, negante,) cōstituit, ita ut de praeterito, praesenti determinata, de singulari futuro, quod a causā vel se libere determinatura, vel naturali fortean impediendā tota pendeat, veritas (nisi ex suppositione determinationis facta, & non impeditious), sub disjunctiōe duntaxat sit.

8 Est omnis Oppositio vel contradictoria, maxima, tollens cum rem, tum modum, mediumq; omne sola repudians hinc vera, illuc falsa, principiorum principium, quāvis Met. mirabili ingenio contra pertinaciam communium, vel contraria non de subiecto vel attributo, vel utroque contrario, Sed eodē de eodem universim affirmatio, negatio, quam statim sequitur contradict. Ceterum Enunc. titulum categorica sola meretur & una: hypothetica, connexa, disjuncta, &c. (quantumvis a Scholasticis acerrimis veri aestimatorib; plurimum discussa) vel non una, vel animi suspensio, discussus quidam.

9 Syllogismus, aeternum Arist. elei in genit. monumentum, est trium notitiarum, novissima a primis pendens, eodemq; instanti in intellectu nisi extrinsecus impedito causa: a necessario, ideo quia in gemina indubitatae (alioquin idem esse & non esse posset) fidei principia resolvitur, haec, In quoto o est vel non est aliquid, in eodem toto partes omnes sunt vel nō sunt, Eadem vni, inter se eadem (Mathema. icē put.) quorum convenit hoc actu figuris omnibus, illud primae, ceteris etiam, quae per primam demonstrantur, nequaquam adversantibus: Quae lege faceffere iubentur, Torta Medicorum figura, Trium legitimarū modi omnes & omni & nulli inesse colligentes (cujusmodi primae duobus perperam adjiunguntur Baralip, Celantes, Dabitur trium primorū utilium directae complexionis reciprocam inferentes) Omnes non Categorici: Deniq; Argumentationes imperfecae, enthymema, inductio, nisi quod iis datum sit ad Syllog. posse revocari. Trium v. partū Cōclusio princeps formatūs, emula tamē propositiōnis ignobilioris: quātitate, qualitate, alioquin ex falsis ambab; alterave verū, ex maiore modis necessariū minore τὸ ὁμολογούμενον sit semper a maiore necessarium. c. 9. 1. Prior.

10 Scientiam ἀπαλῶς nanciscimur cum de subiecto, præcognito quod actu tempore à natura statuto sit, quid nominis, nonnumquam quid rei sit, primo, quo primo sublato tollitur affectio nec ampliore nec angustiore per principia καὶ τὸ εἶναι, καὶ τὸ γυνῶναι vel actu vel potestate immediata, præcognita quid significant quoddam vera sint propriam passionem demonstramus. Unde concludimus objectum scientiæ penitus esse necessarium, non ita ut extrema semper existant, sed existente subiecto coexistat continuo attributum. εἰ ἀληθὲς τὸν δ' εἰπεῖν ἀνθρώπων, καὶ ζῶον, καὶ εἰ νῦν ἢ πρὶν, καὶ ἢ τερὸν. Deinde demonstrare fas nec passionem unius scientiæ de subiecto ejusdem per medium ex aliâ, nec communem passionem per proprium medium, nec contra ut peccat apodixis Brisonea: Tum rei de rejiciendas, quas scijcit Kekeymannus conclusionum mixtarum, & philosophico-Theologicarum, nescio quarum probationes: Denique salvo homine, objecto medij vel amissionē vel oblivionē causâ esse sufficientē interitus scientiæ & habitus & actus contra Greg. Almain. cum Scoto.

11 Entia concipiuntur vel existentia: quorum alia οὐκ ἐστὶν τὸν τὶ ἐν τῇ ἐστὶν ὁ περ ἐστὶ, Substantia, alia ἐστὶν τὸν τὶ ἐν τῇ Accidentia: vel inexistentia: quorum τὰ μὲν ἐν τῷ τὶ ἐστὶν ὁ παρὰ γένος Genus, species, partesque (sic barbarus Averr.) segregantes, τοῖς δ' αὐτὰ ἐν τῷ τὶ ἐστὶν ὁ παρὰ γένος κατηγοροῦντοis αὐτῶν Accidentia propria, τὰ δὲ μὲν δὲ ἑξῆς Communia: vel seorsum existentia, quorum τὰ μὲν δι' αὐτὰ ὁ παρὰ γένος Causa, Effectus, τὰ δὲ μὲν Contingentia. Atque hæc τὸ καθ' αὐτὸ distinctio: non à Zabarella allata, quia

12 1. Primi modi non esset definitio (quâ tamen Commentatoris est in sententiâ) definitio attributa, sed quod illa reipsâ non distinguantur tertii: quantum sane nullius sit. 2. Modum quartam à secundo loco sejungens accidentali discrimine exemplo Arist. repugnante nequicquid contra Thomam contendit rationale est risibile non esse ut secundi sic & quarti modi, quippe secundum modum (ut Thomas philosophatur) si passionis à subiecto seu materiâ dependentia perficeret, fore ut accidentia communia pertineant eodē: ceterarum immemor conditionum. Nec obest quod dicatur hic accedens inesse non suæ causæ sed subiecto implicito ut secundi modi ponatur: hoc enim in omnibus quarti contingit. 3. Tertius & quartus finguntur prædicandi modi, quorum ille ne quidem (si negari nolumus) κατὰ παντ' est: (illud Crellii, delirium, Album est Muscum modi hujus esse:) hic nullam nisi per subiectum, ambobus quibus involuitur terminis commune prædicationem obtineat, quâ ratione transire in secundum argumēto est, quod recta in quam termini modo huic oppositi coeunt enuntiatio primi modi accidentis sint. 4. Homo est animal quodam

dam (tautologia ab Averr. conficta ne animal homini primo tribuatur, quod verum quidem quia propter hominem aliis non convenit, cui interempto etiamnum super est animal, non ob interventum mediæ naturæ) ad nullum divisionis suæ membrum revocare potis est prop. καθόλου. Etenim si alicujus demum modi esset sane primi: At cōtra, quia 1. genus speciei primo & καθόλου nō tribuitur, ut hic aibitur 2. hæc prop. quia καθόλου expurgata ab omni cōtingētia est.

13 Ad ὅτι & διότι Demonstratio est Genus ab uno, quarum διότι unica est Simpliciter & Causa contra Averroistās: quæsitis nempe Demonstrationis usum solum distinguētibz: quin nec ὅτι prius quam διότι, ex philosopho scitur nisi confuse. Τὸν ὅτι ea quæ ab effectu reciproco nobilissima, cuius in διότι convertibilis propositiones omnes καθόλου: at quæ à causâ remotâ ne quidem in figurâ primâ (utut major penes quam solam demonstratio sit καθάυτω) sed solâ secundâ, quoniam ut causa effectusq. invicem affirmantur, ita causa remota nil affirmative in subiecto ponit nisi terminis infinitatis, aut interdum cum effectu convertatur, ut, Stellæ Australiores citius occumbūt, quia à Zenitb remotiores: causa proximior, quia nostrum minori segmento stringunt horizonta. Quod ad Themistianam ab effectu ad effectum, repudianda est, nexu carens definitivo: Eam nullo secus cum Topicis necessariis Demonstrat. imperfectas nuncupari nil vetat.

14 Innotescit τὸ τί ἐστὶ quatuor de medio, causæve rei quæstionum excellentissima, nec Platonica divisione, quæsitum petente, nihil probante, nec definitione vel suâ vel definitionis (utrobique quæsitæ petitio) nec deniq. accidente, sed solâ demonstratione, adeoq. definitione, ut illius, in quam mutato situ transferri potest, vim obtinente. Enimvero quia medium est majoris extremi definitio causalis per quam altera definitionis pars, passionis genus, restrictum & passioni identificatum de tertiâ, subiecto, demonstratur, sit, ut definitio essentialis seu nominalis cum causali ad perfectam definitionem consummandam concurrat.

15 Atque hic syllogismus apodicticus & didascalicus: cui opponitur pseudographicus appetiticus ex scientiarum principiis falsò positis. Topicus ille est qui secundum communia quadam formatus axiomata ab omnibus, plerisque vel Sapientibus adprobata, omnibus apparatus Scientiis à Dialecticâ, facultate utramque partem disputandi, opinionem creat: Idemque ex fine agonisticus, practicus. Contrarius Sophisticus, probabilitatis specie, amphibolus, homonymiis ludens.

THESES MORALES.

CVM Sit anima nostra facultas ut rationalis, sic sensitivæ partis: alia cognoscens, sensus, phantasia, memoria; alia appetens ex duplici objecto, bonis animi, corporis primis, instrumentariis (neq̃ tamen re, neq̃ subiecto vel a se, vel cognoscente distincta) Irascendi, Cupiendi: perturbatio est passio neq̃ partis rationalis, α' π' α' θ' ε' & sine corporeo instrumento, neq̃ sensus phantasiae aut memoriae ab objecto pulsæ, nunquam sine sensibili mutatione, naturaliter, & supra rationis imperium, sed appetentis facultatis hoc ordine producta,

2. 1. Objectum verberat sensum præsens, memoriam absens. 2. Phantasia quam iucundum animali vel molestum non sine voluptate vel dolore: (neq̃ enim perturbationes hæc, sed perturbationum principia, comites, effectus: non motiones sed energis tota, α' π' α' θ' ε' ut visio) ceterū hi duo gradus ut naturales nec sub nostra potestate, nec necessario perturbationem. Qui specie desiderat & presentim concupiscit, α' π' α' θ' ε'. 3. Phantasia iudicatum impellit appetitum, qui statim unionem vel affectus vel fugi: atq̃ hic amplexus & aversario seu inchoata seu continuata amor & odium ad quæ duo mutuo complicata referuntur omnes perturbationes. 4. Appetitus lacescit cor suam sedem, præcordia tenuiorem sanguine, & spiritus vitales. 5. Palantes illi vel distrabuntur vel contrahuntur, excalefactione aut refrigeratione, quæ horror, & c. oboriente. 6. Objecto vel potitum animal, unde novus prioris terminus appetitus actus in objecto conquiescentis spiritibus actu priori (cujus incrementum sequitur motionis incrementum interdum ad animalis expirationem) effusus nō propulsis, sed consistentibus: vel præsentem torquetur, summam, prioris terminum, aversionem continuans. 7. Tandiu & tantum viget hic actus quamdiu & quantum iucunditatis vel molestiæ objecti aestimatio, & quamdiu spiritus, appetitus instrumenta, non relanguent.

3. Tametsi hæc appetitus ο' γ' α' i nobis moraliter neq̃ mala neq̃ bone congenerentur, in malum tamen suo apte ingenio procliviores evadunt demum in habitualiter malas, ut determinetur appetitus ad anima τῶ λογικῶ assuetudinem, & juxta agendum, qui ad sensus actioq̃ identidem repetita habitum deniq̃ bene agendi creent, inducendum non voluntati quasi illius α' π' α' θ' ε' quæ intellectu collustrato α' ν' α' μ' α' π' τ' η' τ' ο' s sed eidem appetitui: ceterū simplicem; nec n. ille π' α' θ' α' ρ' χ' i' & distinctus potentie concupiscibili supervenit, sed ipsa σ' υ' μ' φ' ω' ν' i' α' β' ε' λ' α' i' & α' λ' υ' π' & est affectuum & τ' ε' δ' i' α' . νο' μ' ε' ν' s mediū ex fine concludentis circa quod conditionibus (τῷ ὅτι δ' ε' i' , κα' i' ε' φ' ὅ' i' s , & c.) circumscriptum appetitum debeat exerceri. Atq̃ hoc Virtus:

Quæ

Quæ omnis in medio Geometrico atq; ad nos, ut quæ ratio medii ad finem eadem appetitionis ad (idem medium) objectum: privatim iustitiæ diorthotica ob-
jectum externum res iusta, medium Arithmeticum: Quod ad medium illud bar-
monicum (ubi excessum & extremorum eadem ratio) Geometricum est
velut inflexum in iudicio Cyri pueri, legibus connubialibus symposiacis sicut
a; u. d. Bodinum videre est.

4 Fortitudo est virtus τῆ θυμοειδὲς quâ formidolosa moderato timore
ac confidentia ferimus invadimus non proprie quæ supra hominē levique Sed
mortem quæ asferre queunt, ipsamque adeo mortem neque ex morbo neque ma-
ri (licet & hic ἀφοβία alia quam navis empirica) verum in bello ubi
periculum maximum, pulcherrimum, præsentissimum. Caterum haud fortes
sunt ut Civis, vel coacti, gregarii milites, vel experti a morum
nec tanta esse quantâ videntur aliis, vel incensi ira amore (fortes tamen fa-
cilis quam frigidus futuri. ἰτητικὸν τὰ τοῦ γὰρ ὁ ἀνδρὶς ἔστιν ἡ δὲ κεν-
δύς) vel qui spe solita incolumitatis quâ ubi duri illico in fu-
gam se dant, vel qui per ignorantiam furiosi, pueri: ob honestum.
Talis omnia nec timet ut ignavus, nec audet ut liza (sed ante periculi
magnitudinem perceptam gloriosus, mox θεαυέτης λόγος (sanus) pri-
mo sedatus, tardus, dein tibi res geritur, alacerrimus, in repentinâ maxime
habitu vigente, consiliis præoccupatus ἀταραχός.

5 Temperantia componit dolores & voluptates, quas belluis etiam com-
munes asferunt objecta sensuum: at non omnium (præterquam ut memoriâ
refrigrantia τῶν ἐπιθυμητῶν) verum gustus vix (intemperantis fruitione
letioris hebet) maxime Tactus cuiusdam, alimenta, Venus. Quæ Temperans
probrosa Stuprum comessationes c. non modo non concupiscit, sed abominatur:
bonesta ad Σωτηρίαν καὶ εὐεξίαν affectat, media ut cibos paulo delicio-
res, &c. ἐν δὲ παρὰ τὸ καλὸν, εὐδ' ὑπὲρ πλεονοσίαν. Contrâ ἀκόλα-
στοι, non in communibus peccantes voluptatibus (rariore bi. γαστρίμαργοι)
sed propriis, suæ quicquid crasseos, φιλοτοῖστοι, si concupiscunt vel quæ nefas,
quæ fas plus æquo, si more vulgi sine delectu, si modo indecentiori (ἀναίδης
quippe lib. de Virt.) Quibus nisi dum fruuntur continuis dolor ex appetitu; in
potiori nihilo-secius quâ ignavi stant ubi vix sine periculo potes se assue-
facere, proptereaq; eo turpiores, quo voluntarie & cum voluntate peccant: ignavi nequa-
quam: tametsi suum huiusce vitium ἐχούσιον magis, quam objecta, vulnera, &c.
Luxuriosis contra, quibus adeo ni maturè se reci, ientibus una voluptas cognata
aliâ trahit, ipsamq; deum fermente, cens ἐκκῶν et τὸν λόγιστον.

6 Liber alitas omnia quæ nummo æstimamus dare accipere congruo docet
offectu.

affectu : Luculentior ἐν δόσει cui soli gratia, laus amor debetur, tum
 quod virtutis magis τὸ εὐ παῖν, ἢ τὸ εὐ πασχέιν ἢ τὰ καλὰ
 περῆν ἢ τὰ αἰσχεαῖα, tum difficilior suum dedisse quam alienum
 quod iusto propius haud accepisse. Dat à liberalis honesti ergo (Sin minus tri-
 statur, idque impensius eis τὸ δέον haud impendens, quam eis τὸ μὴ
 δέον impendens εὐκρινονήτῳ ὧν) καὶ ὅτε, multa non censu, sed
 facultate iudicanda, καὶ ὅς dignis, egenis libentius, καὶ ὅτι καὶ ἀλ-
 πῶς (aliter pecuniam mavult, καὶ ἰδέως: Accipit non aliunde quam è
 suis, paucioribus iis cura quidem sed ne desint quae det sibi derelictis ditescens
 raro neque ληπτικῷ, neque φυλακτικῷ, nec αἰτητικῷ. εὐ γὰρ
 εὐεργετούντος ἐχέρας εὐεργετῆσαι. Tales heredes ἀπειροὶ τῆς
 ἐνδοξίας sapienter quam is qui pepererunt, operis sui amantes. Prodigus quavis
 quibusvis effundit, paucio recepto, cuius ideo perraro concurrunt actus: liberali
 tamen propior δότηκος καὶ ἐνίατος, etate, inopia, nec degener, sed fatuus
 majori alius quam sibi commodo ni simul ἀρπακτικὸς voluptuariis, adula-
 toribus, proclivis Πουχυριαν, profundit. Avaritia ἀνίατος, Σύμφορε-
 ρον (unde plures Φιλοχρηματοί) & frequentius in senibus, quanti pecu-
 nia fiat edoctis, eoq. naturae imbecillitatem (ut mulieres) rependere studentibus.
 Tales vel ἀαρκεκροθεὶς ὁ κερθαίνων ζητωυίτης πάντα χοθεὶν
 λυπε, aleatores, opifices, vel Φειδωλοὶ ἀδαπανοὶ τῶν χρημάτων εἰς
 τὸ δέον, rem simul caventes, alii διὰ τινὰ ἐπικρίαν, alii ne quid alii
 suum invadant sub veriti, vel Κλεδικὸς qui tribuunt quidem, at parum, intem-
 pestivè, vultuose.

7 Eminentior magnificencia ἐν μεγέθει παρέπουσαι δαπανῇ, alia
 atque alia Magistratum, plebis, in fanis, xenodociis, Athenæis, operibus
 publicis, privatis ædibus splendidis diuturnis conspicua, in bellico apparatu, in
 nuptiis, congratulationibus, & quae urbi stadio operumq. magnorum magna,
 nec ἀρρολογυμένα, sed majores etiam κατὰ τὸ παρὸν cognitum
 impensa, quibus molitur paribus opus liberalis minus, magnificus splendidus,
 admirabilis: Nec tamen sumptuosa, quaecunq. suo genere magnifica. Ba-
 ναύ σῳ in ludicra ostendit abundus magnos, in magna parvos impedit sumptus.
 Sordidus v. magno nonnunquam sumptu factio, perexigua mox re, circum-
 spiciens nimisq. ratus animum angustum prodit. Nentri tamen flagitiosi nec
 enim βλαβερὸι: rerumq. magnarum modus perdifficilis.

8 Magnanimus est qui summè dignus à bonis appetit honorari summè:
 nec interim magni-pendens, præmiun quidem cui bona externa concedant, no-
 bilissimum

bilissimum, divinum, at virtute ejus ad quam consummandam, optimum omnium quodq; conspirat, inferius; æquo animo tanquam quo nil majus, accipit. Rarus hic cui nil magnum bis fulget radiis. 1. Nil admiratur. 2. Non laudat vituperatve se vel alium ne quidem inimicum. 3. Παρησιαστικός, ἀληθευτικός, nisi quando vulgus consiliis indignum calat Φαεροφίλος, Φανερομίτος, aliqui pavidus. 4. Nullius ad nutum (servile foret) præterquam amici vivit. 5. Ignominias immeritis despicit, obliviscitur, ubique ἡγετοφροντικός. 6. Facilis inferioribus, cum equalibus, aut superioribus, usus magnitudine sua contendit. 7. Nec temerè invadis honorat vel loca vel alia ne videatur affectare aut frustratus deterior. 8. Nec ἐν τυχῶν περιχάρης, nec Ἀτυχῶν περιλύπης, ὀλοφύρτικός, quanquam sanè ἐν τυχουσιν nobilitas, dignitas, valetudo honore indigna solitaria, virtutem juncta reddunt omnem honoratiorem: perfectiores n. atque ἐν ὕπρῳ χυ. 9. Munificentiam excellentiss. suam atque beneficentiam cum voluptate audit, recordatur (præstantia sic reflorescit) petisse, beneficiis affectum, contra nec sine pudore, inferioris enim. 10. Pauca gerit, sed magna, sed illustria. 11. Pulchra præ utilibus (ἀνταρκείας indicium) servat, curat. 12. Cunctabundus incesso tardus (πωδοκῆς tamen ubi honor, magnaq; gerenda) voce gravis, stabilis. Pusillamini digni seu maximis, seu medioximis, seu minimis, minoribus usq; dignos se judicant: Inde q; bona non appetentes in animis hominum indignitatis creant opinionem, incentivum pariter actionum honestarum sibi met præripientes. Deteriores, crebrioresq; superbis, qui stulti sui ignari, supra dignitatem arrogant, nec id obscure. Quippe vestitu, corporis habitu, bonæ fortunæ commemoratione, &c. Vanitatem produnt. Circa honores quosvis φιλοτιμία, ἀφιλοτιμία, quæ medium anonyum respectivè designant.

THESES PHYSICÆ.

NECESSE est sit quod sit, & ex quo fiat subjectam mutationibus, ultimum, ingenerabile: Sistitur enim & ex non ente fieri impossibile est. Quod professi veteres & esse & totam essentiam esse. Sit v. licet per se neque quid neque quantum, nec aliud quicquam, neque vero negationes; ei tamen insunt hoc ordine. 1. Actus entis potentia objectiva respondens, per quem tū formæ dat esse actū actū, tum ipsum est aliquid, & aliud ab aliis existere pote sub, sine formis, incopterū nihilo minus potetia quippe, unitas simplicitas, singularitas, substantiā alitas effusio quædā finitudo: tū ratione formarum omnium, Negatio, sustētā bilitas mutationis omnis potetia ed formas omnes,

privatio appetitus omnium: Deinde singularum futurarum, eadem: presentium, sustentatio, appetitus, passibilitas. Deniq; ratione compositi convenit partem esse minus essentialem, fluentem, unam duntaxat continuatam successione. Quod cum Magistro Sapientia humana pronunciamus ens non ens, omnia nihil, existere non existere, potentiam non potentiam, actum non actum, unam multam, Singularem, universalem substantiam, non substantiam, corpoream incorpoream, formatam informatam, quantam non quantam, omnia nihil appetere. Ceteris ista spem baud quatiunt credentium corpora eandem numero materiam, cujus pars transierit vel in anthropopachos, vel elementa proindeq; alios homines novissimo die recipiturus.

PROBLEM.

An materia hæc sit pura potentia: vendicet coævam vel corporeitatis formā, succedaneā inchoationem atq; πρὸς τὸ ἐμπίον, vel quantitativē interminatam: demum an intrinsecē corpus, vel quantitas, vel substantia. Neg. ALIUD.

Idemne Petrus, si Socratis in materiam forma subintraret. Neg.

2 Quamquam infinitum ἀόρατον, mole numerove nullam sit, sed corporibus suis cuiq; modus commensurationis inter maximum & minimū prescriptus alijs a formā, alijs ab ambiente; tamen nil obstat quin infinita sint & magnitudinis quantula cuncta temporis, motus puncta momen: atq; & cōtinui (quando sine fine secatur, augetur) partes proportionales, ea quas omnes disjungi futuras quippe tunc nec dividuas nec individuas sit impossibile. Nec n. momenta (temporis v. g.) ordinate succedunt unum alteri, sed infinita excipiunt jam, jamq; infinita, omnia velut unum quiddam transvolantia. Nec incipit desinire per ultimum, vel primum sui esse, sed per ultimum primum sui non esse tum hoc, tum motus. Itaque Infinito multitudine addi demi nil vetat, ut nec tali: posse efficere, penes quem ab eterno mundus, æternum illi m.

Et in quolibet tot puncta, partesque quot in quolibet

3 Cum suum quodq; in locum tendat, u. ibidem a Jyngeuo, veluti formā contineatur conservetur, cumq; omnis locus vel sursum ac deorsū, vel sit hæc, concavū cæli, aeris aquæ sive nemanantur & illa & corpora pro longinquitate, erit in loco non cælum, præterquam κατὰ Συμβεβηκ. & τὰ ὁμόερα (orbes inferiores ut colligimus ἐλ. 1. Cæl. c. 3. t. 22. c. 9. t. 96) ἐν τῷ πῶς πάντα: sed elementa primum tum κατ' ἀλογίαν mista, nimirum quibus est locus alius actus, extremum ἐν τῷ πρώτως, elementi unius plurimūve, quamquam sustinens ni cum cumdet sit neq; locus neq; loci pars; alius potestate, totum elementum. Quamobrem duce natura, nostrorū ejusdem consiliario statuuimus locum esse, nec lumen spiritūve attractivum, nec intervallum, præter μετέθους διαστάσεων nullum, nec mensuram continue partium Universi Positionis, nec deniq; partium in toto coordinationem, sed Terminum corporis

corporis continentis, immobilem, primum PROBLEM.

An duo corpora in eodem queunt esse loco. Neg. Tum enim quotlibet (4. Ac. c. 6.) & maximum in minimo in atomo totus mundus.

An corpus unum pluribus esse locis. Neg. Tum n. in quotlibet: Vbiq.

Num potentia quavis creatâ possit esse vacuum. Neg. Sic n. mundi unitas convelleretur.

An in eodem moveri posset corpus naturale. N. αὐτὸ μὲλῃται γὰρ τὰ πᾶσι, nisi quid mediis vice fungeretur.

4 Tametsi motui cuius inesse tempus testatur ἢ ἀδιαφύκτη νόσος, tamen est Tempus primò motus primus, notissimus, cæterorum norma, diurnus, per momenta prius & posterius è partium mobilis orta successione ab anima dinumeratus. Nec præter hanc motus & quietis corruptibilium mensuram sunt alie aliorum, quæ a se distinctam metiuntur; æternitas durationem existentie independentis τὴν ἐφ' αὐτὴν ὁρίζουσαν, Ævum dependentes τὴν αὐτὴν λειπόν, Æternitas participata, visiones (uti vocant) beatificas, tempus discretum, intellectiones Angelorum discretas, modus Ævi existentiam creatam, iustans, indivisibile.

5 Motus est actus successivus, esse quoddam actuale tribuens corpori in potentia ad formam qua in potentia non qua corpori: Clausus terminis & certus & contrarius, siquidem nec temere, nec nisi ad id quo maximè earent unū determinate moventur res: & deniq; dividuus quantitate, perfectione, quorum instantaneæ tum huius amissioni, tum illius, unde motus re non distinguitur ad eptioni repugnat contrarietas, ut inde motus omnis cōtinuus, & in tempore efficitur: Idemq; licet actus utriusq; cum moventis, tum mobilis tamen in mobili, ὥς τὸ δὲ ἐν τῷ δὲ, καὶ τὸ δὲ ἀπὸ τῷ δὲ & actio simul & passio nominatur.

6 Sunt elementa per qualitates duas motivas partes universæ, quatuor primas τὰς πᾶσι καὶ τὰ πᾶσι αὐτῶν (sed formas nec has nec illas) misti, ex his facti, nutriti, in hac solutis, principia. Etenim distinguunt qualitates bæ, non modo regiones, anni tempestates sed & hominis (v. g.) ætates temperamenta, morbos, remedia: Bæ demq; (inter alia) κατὰ τὰς συζευξεις ἡς quatuor simplicia corpora, quæ talia: Ignis pars illius quod totum calidum inter atq; nos interceptum æra vulgus autumat, purissima, calidiff. siccus rarus agitationis pernicitate servatur maximè sub æquatore, qui sub polis idem piger in arcescit inq. elementum ignobilius concedens pondere devertit aucturus inferiora, ab iisdem alibi augendus totus ὁσεῖδης. Æra humidissimum (a' terutiv' namq; primo) calidum in omnibus regionibus augmento est quod aquefcat frigore, calore foris: aqua frigidissima (κρύσταλλος γὰρ ὡς ἐπεὶ ἡ ψυχρὸς ὁ γινώσκων

τ @) & humida: Terra siccissima, frigida non summe licet à cælo longissime semota; ab eo siquidem pendunt hæ qualitates duntaxat ut conservante, à simili ut producente, materiâ primâ ut recipiente, formâ ut intensionem, composito ut extensionem moderante. Caterum bant putandum elementa quemadmodum existunt invicem conturbata supremum vel utriusque vel unius qualitatis gradum, quem aliquin ei' λιγρότης & contrariis exuta qualitatibus, nancisci oporteret, sibi vindicare.

De Mixture.

7 Natura progressus in Mixture talis. 1. Agitantur elementa à cælo qualitatibus suis. 2. Conflictu dissipantur ἐν δ' αἰρέται γε ο'ντα. 3. Minorem (μικροτέρα γὰρ μάλλον) termini simul fiunt, quoniam ἀπαθή τῇ μὴ σιγῶνόντα μὴτ' αὐτῶν μὴτ' ἄλλων nec primâ quippiam actione agit in extremum, quod non in medium virtutis vehiculum. 4. Qualitates contrariæ (ἡ ὑλὴ γὰρ, ἡ ὁμοιωσ αὐτῇ τῶν ὁποτέρων) pugnant, nempe resistit quæ ἄγ. agens pro sua incolumitate, ac vim hostilem retundens, simul patitur (sic u. agens omne πανσὶ ἀζον communisquæ materia) dum graduum nonnihil, à contrario, in sede ipsius subnascente labefactatur. 5. Si vincit una alteram continuo patientis λυεταί τ' εἰς οὐ μετὰ ἄλλωντος ἢ εἰς τὸ κατώω ἢ εἰς τὸ μετὰ ζῆ, tanto facilius ubi qualitas ὁμοεῖδης eadem numero persistura non modo cum elementum unum ex uno verum etiam cum è duobus symbolis immediate tertium, derelictis ex utroque qualitatibus idoneis. Quod quidem τῇ σάγχωγῃ καὶ διαστολῇ τῆς ὑλὸς ἐστὶ διωαμει ἐστὶν ἡ ἀμφοῖν καὶ τῷ μεγέθει καὶ μικροτητος evenire necesse est. 6. Sin viribus æquatæ desinunt ante metabasim agere vel pati posse, quod tum demum fit cum minimi παρὰ τὸ θεμειν qualitas redditur agentis vel aque vel magis similis quam dissimilis, oritur Temperamentum omnium quatuor in unam simplicem (Simile namque in alio minimo simile excitavit) per omnia minima famam coeuntium. Quæ includit. nunc, cæu medium Arithmeticum æquales omnium primarum gradus, ut in volamannus: Nunc unius à quâ denominatur (talis esse potest quævis) plures, idque varietate sed intra modum ne solutâ proportionem, in reliquis illa grassetur. 7. Lite sublatâ temperamentum materiam compositio parans effingit sic pote. Humoris vi minimorum termini, quæ nuper διηρημένα, tolluntur, ea confluunt, nexilia fiunt, continua, impressionique receptiva, nec v. necessario penetratis terminis, magis quam aquâ vino commistâ, utut nil obstat, quandoquidem dimensiones non materiam, tamen si certos intra limites coarctandam, dilatandam sed qualitates & formam parentem fateantur. Munere siccitatis sistitur

tur præscriptis terminis humoris fluxus, facta simul impressiones retinendi potestate: Calor materię Δημιουργος (sine quo generationis omnis auctore nullum queat Mistum vel fieri vel esse) εξαίρων τὰ ἄλλοτεία, οὐόφυλα συγκρίνον attenuat, humidum sicco permiscet, coquit, naturę generandę proportionale efficit: ipse etiam ab illorum, varietate graduum proportionalis factus: Frigus caloris moderamen, fluxū velut (ut se habet in humido & sicco) Ὑεπαρorationē cohibēs, omnia sicut forte oblata cōstringit & cōfirmat. 8. Deniq; ex formis elemētariis nec abolitis οὐ ᾧ μειγνύμενα τὰ γε ὅλως οὐκ οντα, nec integris, Συώθεσις ᾧ ἐστὶ καὶ οὐ κῶσθις ὄντων ἐπ τῶν μιχθέντων καὶ μὴ ἡλλοιμμένων: sed potentia manentibus, extemum quorum interitum præsentē Temperamento nil quiverit moliri (quinetiam Φαίνεται καὶ τὰ μιν γινόμενα δυνατόμενα χαρίζεσθαι πάλιν) licet interea sint gradus latitudinis substantię, in speciem ordinatę perfectiorem assignati, nonnulli labefactati nunc plures nunc pauciores quo sit ut mista & ab invicem & aliis specie discriminentur; ex formis (inquam) elementorum sic edomitiis una misti (quę sola τῶν αἰψυχῶν, ἐν ἐμψυχοῖς sub aliis) simplex naturā, virtute multiplex forma jam, (ceu calor medius), conflata est terminus generationis misti, quę eadem alias Mistio nominatur. Sic Mistio.

8 Generationi Misti opponitur Putrefactio: Ea est everso Temperamenti imprimis proportionis humidum cum sicco, facta ab potentiore circumdante: vel frigore si calorem (ut in plantis hybernis) necat, si introrsum cogens auget, si meatibus per quos calori infestos oportuit vapores exhalari, obferat; vel sapius calore in laxatam misti superficiem sese induente, nativum calorem supra debitum evehente λόγον, sensimque eliciente, qui dein humido cum sicco continendo impar, frigore simul invalescente diffluens Σαυξεται μὴ ζῆα tantisper dum vel in toto vel in parte nihil præter κῶπρον derelinquatur. Quamobrem putrescunt vel nunquam vel sero. 1. Ignis (ex quo, ut glacie nullum animal) quia color inviētus. Proinde calida, pipiper, Sal, Spiritus vitales, quorum est inter moriendum σῶσις aut μῶ. εἰς αἵμα non σῶσις, Et quę in ventriculo coquente ubi ζῶν εἶν ἐξίστηται αἷμα ἐν τῇ ἐμπροσθε σπιομένη. 2. Metalla, robur quod impervia. 3. Mota, quod calorem subirrepentem antecurrunt. 4. Hiberna. 5. Magna. 6. Multa. Persæpe autem sit ut humorem, cui spiritus à Cælo vivificus geniturę analogus, nondum in balisus solutum calor junctus

segregato quod jam supputruit frigido sicco, è quo ut falso generatio varior (nam in ostreaceis Testa, è falso è dulci animal) coquens animali non cuius, sed raris, muribus, vermibus, insectis. nec ejusdem cum animalibus seminalibus speciei, generando faciat idoneum. Probl.

An acetum sit vinum putrefactum. Neg. Sed vinum calore naturali vitis destitutum & humore aqueo: calorem elementarem, & humidum quod egre exhalatur oleaginosum etiamnum retinens, ait Zab.

9 Accretio est qua ab imperfecta ad perfectam (idoneam similis generationi) quantitas provehitur vivens, per alimoniam ab anima nutritiva, caloreque transmutatam qua omnes partes, non quoad materiam totam fluxam, ut aqua per urem, spectatas, sed formam (de Acc. l. 1. Ort. 36.) i. tum alteram compositi partem tum essentiam ac totum majores reddit: Specialis animalibus modus hic: Sanguis, ultimum alimentum, per venas distribuitur, retinetur, cum humore in poris à calore resolvente, extendente factis miscetur, sensim à parte nutrienda veluti spongia imbibitur, cui tandem pulso inutili calorisi vi à corde infusi, formamque vel eade (humanam) extensa vel simili sed qua cum priore in unam coalescat, generata adglutinetur, assimilatur. Piccol. de An.

10 Anima nostra, unius simplicis essentiae, quod operatio alia membro corporeo alligata sit, alia non partem geminam superiorem & inferiorem ponimus. Illa intro susceptis in organum objectorum actionibus spiritualibus atque imaginibus, idoneo intervallo, per idoneum effusis medium (Νις & Φαεις, Νις & Χες, Νις & Μεν, &c.) de ipso objecto, quod ipsum tum quasi sit, iudicium producit: complectitur sensus praeter exteriores quinque internos tres: Communem, illorum veluti centrum, quo & objecta distinguimus, & audire, videre nosmet sentimus: Phantasia, quam exercent praesentia, absentia, vera pariter & ficta, cum absolute, tum etiam (quo nomine vocamus appetitum) sub ratione jucundi, molesti: eademque principium animalibus est & motionis & operum omnium mirabilium: denique memoriam, iudicia sensuum custodita, Phantasiae, utlibet, offerentem. Parte superiori seu rationali sunt intellectus & voluntas: Intell. Possibilis est qui actu intelligibile nullum, potest esse omnia: Agens re non distinctus, qui intra se producendo, quando primum ac diversè phantasmata intuetur singularium; quando recurrens, & singulares condiciones praeteriens, universalium intellectionem eundem facit omnia: Idemque ut iudicat, abstrahit, facit Agens, qui Philosofo propterea lumen, Natura, habitus, Ars: ut ipsum objectum cognitum sit, Possibilis; Ornatus habitibus intellectus Habitus; Beatitudinem adeptus theoreticam, vel practicam, adeptus nominatur

natur anima v. tametsi (quemadmodum entia spiritualia) quoad Substantiam tota sit in corpore toto & quavis parte, tamen est unica & princeps sedes, unde virtus, vitaque membris ceteris communicatur: ea non hepar, non cerebrum, sed cor, principium arteriarum, sanguinis officina, cui radicate facultates, per spiritus seu vehiculum in membra quaque sua diffunduntur.

Probl.

An ex Ar. sit immortalis? Aff.

An ex traiectione? Aff. Vel Neg.

THESES ASTRONOMICÆ.

TELLVRIS Ambitus sic innotescit. Cum Cælo sit homo-centrica, erit proportionalis & cognominis circulus huius, illius circulo; segmentum similiter segmento: ut intercipitur quia inter polum & æquatorem circuli Cælestis quadrans, etiam, inter terræ id quod sub polo (puta Mare congelatum) & quod sub æquatore (Insulam Sancti Thomæ) terreni circuli quadrans. Dein hic notâ mensurâ capiendus miliaribus totidem. Sunt 1350. præter præter. Tum per regulam trium directam unus quadrans, 1350. Ergo quatuor quadrantes seu integer circuitus quot? 5400. Italica 21600. Diameter, ad quam circum-currens rationem habet triplam sesquiseptimam qualis est 22. ad 7. continebit 1718 & duas undecimas. Quibus datis, datur & area ducta in dimidiam peripheriam semi-diametro (Astronomorum mensura) 860, indeque superficies, Soliditas, &c. Eademque Regulâ quævis in mundo metimur intervalla: Sic Stella quanto tempore, quantum decurrat spatium, diviso prius toto spatio per notam aliquod tempus, exploramus: Sic per umbras altitudines exquisimus, &c.

2 Ascensio signi Astronomica est arcus æquinoctialis, arcui Signiferi cuius continuo, discreto, vel Stellæ fixæ coascendens; recta, æquatoris arcus major Zodiaci coorientem, qualis est dodecatomiorum æstivorum & autumnalium tarde ascendentium, ubique unitus modi: obliqua, pro aliâ atque aliâ locorum latitudine, seu (quod idem) poli altitudine, varia, contra. Enimvero

verò signifer, cum super alienos volutus polos, in motu primo inæqualiter circumcurat, subinde ad finitorem aliis aliisque conformatis angulis, arcibusque elevatis, supra quem experientiâ notissimum est artificiali quoque die & nocte, tamen si in Sphæra obliquâ admodum imparibus, tolli tamen continud eclipticæ medietatem, quia hi circuli maximi bisariam se dirimunt, ut nullo gradu queat occumbere Sol priusquam oppositus è regione gradus oriaur, quod in ortu plenilunii videt: est: Proinde necesse est illius inæqualitas ad æqualem circuli $\iota\eta\mu\epsilon\rho\alpha\delta$ motum examinetur, & patetur. Pro quo parata est non tantum Sphæra materialis cujusvis situs, præterquam (hic enim, quantum attinet ad primum motum, nulla circuli portio ascendit) paralleli sed etiam tabulæ ascensionum, ubi singulis eclipticæ gradibus, in Sphæra quâcunque, temporum & scrupulorum æquinoctialis coorientium numerus adscribitur.

3 Conveniunt ortus occasusque veri, & cosmicus, qui Sole oriente, & acronychus qui occidente contingit Stellis omnibus, quovis meridiano culminantibus, nisi Veneri & Mercurio Solis comitibus, cosmicè nunquam occidentibus: Nunquam acronychos orientibus: Apparentes seu heliaci, involutio, evolutioque è Solis jubare venientis, abeantis occiduis omnibus: Idque alio atque alio modo: Nempe Sole tardioribus, fixis, planetis 3. Superioribus, nec non Veneri, Mercurioque retrogradis accidunt heliacus ortus matutinus, occasus vespertinus, quo fit ut vesperti quæ à Sole præbentæ, disparuerant, manè relictæ denuo appareant: Velocioribus ortus vespertinus, occasus matutinus. Ejusmodi v. apparitionis & occultationis gradus per circulum verticis à Finitore ad Solam numerandi, pro diverso siderum splendore, varii: Stellis minutissimis 18, terminus diluculi & crepusculorum.

4 Νυκτεμερον est Tempus, quo totus æquator una cum additamento motui Solis proprio correspondente, revolvitur. Etenim quia Sol, unum quotidie gradum Zodiaci emensus, in novum ingreditur, descriptâ lineâ spirali, necesse est, plus sumat temporis, ad Meridianum (unde diei naturalis initium faciunt Astronomi) revertens quam quo circumgyratur æquinoctialis. Id autem temporis atque additamentum inæquale apparet tum propter orbem Solis eccentricum (plura namque collecta, reductaque ad media, æqualia additamenta annuo curriculo circum unum, diemve integrant) tum Augm. eccentricitatis, æquinoctiorumque mutabilitatem: ut exactam anni quantitatem artifices necdum definire voluerunt.

5 Octava Sphære motus quadruplex, omnis $\delta\mu\alpha\lambda\omicron\varsigma$, circularis (Stellæ enim semper eadem visantur magnitudine) nullus contrarius, unus diurnus super polos æquatoris, notissimus: Secundus quasi contrarius, super polos

los æquatoris, notissimus: Secundus quasi contrarius, super polos Zodiaci
 εἰς τὰ ἐπικύβητα (præcessio æquinoctiorum dicitur) naturalis spatium
 sc. 8 15 conficiens, unde integra periodus Copernico anni Ægyptii
 seu Astronomici 25816. Communis uterque Sphæris omnibus: Quippe lunam
 (v. g.) & ab ortu in occasum volvi conspiciamus, & contra: In neo-
 menia acronyci occidentem, tria duo post, Sole relicto, orientaliorem factam:
 singulisque porro noctibus, usque dum die 14. occidente Sole, ipsa demum
 oriatur. Alii duo motus reciproci similes librationibus (Coper. revol. lib.
 3.) eo quod penduntium instar binos inter limites per eandem viam in medio
 concitiores sunt circa extrema tardissimi: Quorum tertius ab austro in
 septentrionem contraque per 24. minuta, ultra citraque punctum aliquod
 fixum datum 12. Dicitur periodus (3434.) periodus anomalie obli-
 quitatis Zodiaci qua maxima potest esse grad. 23. min. 52. Minima 23.
 28. qualis hodie quæm proximè Copern. lib. 3. cap. 2. Quartus duplo ve-
 locior, ab ortu in occasum grad. 1. min. 10. contraque primis Arietis &
 Librae punctis ultra citraque punctum intersectionis æquatoris & eclipticæ
 meantibus: Vocatur Anomalia præcessionis æquinoctiorum. Tot v. moti-
 bus demonstrandis solum sufficere Sphæram octavam ab intelligentia sua ro-
 tatam, circulisque quibusdam descriptam: Neque Stellas esse animalia, vel
 corpora simplicia totidem suo sponte ciere motus, vel terram circumgyrari,
 vel tres alias esse, supra hanc visibilem, Sphæras, concedendam arbitra-
 mur.

FINIS. Gloria Patri Luminum.
 Qui auget Scientiam, auget Dolorem.

